

19 ROCZNICA WYJŚCIA ROSJAN Z POLSKI

Wojska Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej zajmowały na terenie Legnicy 22 kompleksy wojskowe o łącznej powierzchni ok. 17 km² oraz ok. 2000 mieszkań w budynkach wielorodzinnych. Były to następujące jednostki:

- Naczelne Dowództwo Wojsk Kierunku Zachodniego (1984-1991)
- Dowództwo Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej (1984-1990 w Świdnicy)
- Prokuratura PGW
- Sąd PGW
- Biuro Pełnomocnika Rządu ZSRR do Spraw Pobytu Wojsk Radzieckich w Polsce
- Dowództwo 4 Armii Lotniczej Rezerwy Najwyższego Naczelnego Dowództwa ,
- 19 samodzielny pułk łączności i dowodzenia,
- 688 Pułk Śmigłowców Transportowych,
- 314 samodzielna eskadra śmigłowców,
- 19 Samodzielny Pułk Łączności ,
- 137 samodzielny batalion łączności i zabezpieczenia r/technicznego,
- 91 samodzielny batalion zabezpieczenia,
- 245 samodzielna mieszana eskadra lotnicza,
- 25 mieszana eskadra śmigłowców,
- 748 Składnica Sprzętu Łączności,
- 114 Brygada Rakiet Taktyczno Operacyjnych,
- 140 Brygada Rakiet Przeciwlotniczych,
- 5 pułk pontonowy,
- 902 samodzielny batalion pontonowo mostowy,
- 1308 samodzielny batalion pontonowo mostowy,
- 587 samodzielny batalion łączności r/liniowej,
- 86 samodzielny batalion łączności r/liniowej,
- 1955 samodzielny batalion walki radioelektronicznej,
- 91 Samodzielny Batalion Ochrony i Zaopatrzenia,
- 650 samodzielny batalion remontowo naprawczy,
- 663 Skład Sprzętu Pancernego,
- 748 Skład Sprzętu Łączności,
- 1277 Szpital Wojskowy ,
- 707 Armijna Piekarnia Polowa ,
- dwa szpitale.,
- posterunek inspekcyjny Komunikacji Wojskowej PGW ,

W kwietniu 1991 r. Armia Radziecka oficjalnie rozpoczęła wycofywanie swoich oddziałów z Polski. Wycofywanie Armii Radzieckiej było największą po II wojnie światowej militarną operacją w Polsce.

Jako pierwsza, 8 kwietnia 1991 r., wyjechała stacjonująca w Bornem Sulinowie – największym obok Świętoszowa radzieckim garnizonie – 116. Orszańska Brygada Rakiet Operacyjno Taktycznych.

Jej wyjazd dzień wcześniej na specjalnie zwołanej konferencji prasowej w będącym w całkowitym władaniu Rosjan Bornem Sulinowie zapowiedział gen. płk. Wiktor Dubynin z Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej (PGWAR).

Wycofywanie PGWAR trwało do 17 września 1993 r. Przez trzy lata z Polski wyjechało 2 981 transportów kolejowych złożonych z 22 934 wagonów. Legnicę Rosjanie opuścili 16 września 1993 roku.

Polskę opuściło 56 tys. żołnierzy, 600 czołgów, 952 transportery opancerzone, 390 dział i moździerzy, 231 samolotów i śmigłowców oraz 400 tys. ton wyposażenia, w tym 90 tys. ton amunicji.

Ostatnia bojowa jednostka PGWAR - stacjonująca w Świnoujściu 24. Brygada Kutrów Torpedowych - wyszła 28 października 1992 r.

Ostatni radzieccy żołnierze z Polski wyjechali w 1994 r. Były to liczące 7 tys. osób oddziały zabezpieczające tranzyt Zachodniej Grupy Wojsk z terenu dawnej NRD.

Polska odzyskała 70 tys. ha, 7 854 nieruchomości, 3 ha portowych nabrzeży, 23 kolejowe bocznice i 13 lotnisk.

Choć za oficjalny początek wycofywania PGWAR przyjęto 8 kwietnia 1991 r., to prawnie tę kwestię uregulowano 22 maja 1992 r. dwustronnym traktatem, negocjowanym od listopada 1990 r.

Rosjanie domagali się m.in. 400 mln dol. za wybudowane przez nich obiekty. Był też kontrowersyjny pomysł, by w opuszczonych bazach powstały enklawy, w których miały działać rosyjskie firmy.

Ostatecznie zdecydowano się na „opcję zerową”, w której nikt nikomu za nic nie płacił. Zrezygnowano również z gospodarczych enklaw.

Polska komisja wyliczyła później wartość radzieckich obiektów na 158 mln dol. i to przy uwzględnieniu kosztów rozbiórek i remontów. Natomiast straty wyrządzone przez jednostki Armii Radzieckiej w latach 1945 – 1993 oszacowano na ponad 62 mld złotych w cenach z 1991 r. (PAP)

sibi/ amac/